

ΣΧΟΛΙΟ ΣΤΟ 8/2025 ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΟΥ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (Ν. 3068/2002) ΤΟΥ ΣτΕ. Η ΕΞΕΤΑΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ηλίας Κουβαράς

Επίκουρος Καθηγητής Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ
Πρωτοδίκης Δ.Δ.

Το σχολιαζόμενο 8/2025 Πρακτικό συνεδριάσεως του Τριμελούς Συμβουλίου (ν. 3068/2002) του Συμβουλίου της Επικρατείας διαπιστώνει την παράλειψη δημοσίου νοσοκομείου να συμμορφωθεί προς τη 1408/2022 απόφαση της Ολομέλειας. Με την απόφαση αυτή ακυρώθηκαν οι μισθοδοτικές καταστάσεις μηνός Ιουλίου 2018 των αιτούντων ιατρών για τον λόγο ότι οι διατάξεις του ν. 4472/2017, με τις οποίες καθορίστηκε ο βασικός μισθός, τα επιδόματα και τα ωρομίσθια εφημεριών των ιατρών του ΕΣΥ, στο πλαίσιο θεσμοθετήσεως εξ υπαρχής νέου ειδικού μισθολογίου αντέκειντο στο άρθρο 21 παρ. 3 του Συντάγματος και την απορρέουσα από αυτό αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεως των ιατρών του ΕΣΥ, καθώς και προς την αρχή της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη. Η απόφαση παρέιχε, ως όφειλε¹, στην κανονιστικώς δρώσα διοίκηση (και στον νομοθέτη) συγκεκριμένες κατευθύνσεις όσον αφορά τις ενδεδειγμένες ενέργειες για τη συμμόρφωσή της προς το ακυρωτικό δεδικασμένο. Λαμβάνοντας, ειδικότερα, υπόψη ότι και οι προϊσχύσασες διατάξεις (ν. 4093/2012), είχαν επίσης κριθεί (ΣτΕ Ολ 431/2018) ως αντικείμενες στις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις και αρχές και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν για τον προσδιορισμό των αποδοχών των ιατρών, το Δικαστήριο έκρινε αφενός ότι η διάγνωση της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του ν. 4472/2017 έχει ως συνέπεια την αναβίωση των ειδικών μισθολογικών ρυθμίσεων για τους ιατρούς του ΕΣΥ, όπως αυτές ίσχυαν πριν από την τροποποίησή τους με τις αντισυνταγματικές διατάξεις του ν. 4093/2012, δηλαδή πριν την 01.08.2012 και αφετέρου ότι ο νομοθέτης και η, κατ' εξουσιοδότηση αυ-

¹ Βλ. Η. Κουβαράς, *Η Διοικητική Δικαιοσύνη ως δικαιότελεστική λειτουργία – Συμβολή στην αποτελεσματικότητα της Διοικητικής Δικαιοσύνης*, 2015, ιδίως σελ. 118 επ., 400 επ.

τού, κανονιστικώς δρώσα διοίκηση διατηρούν την ευχέρεια να προβούν στην κατάρτιση νέου «ειδικού» μισθολογίου για τους ιατρούς του ΕΣΥ, λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχείρισής τους, ούτως ώστε οι αποδοχές τους να είναι ανάλογες με το λειτούργημά τους.

Η παρέλευση –ήδη– τεσσάρων ετών από την έκδοση απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας χωρίς η Διοίκηση να έχει συμμορφωθεί, δεν αποτελεί μεμονωμένη περίπτωση, όπως δυστυχώς καταδεικνύουν οι συνεχιζόμενες καταδίκες της Χώρας μας από το ΕΔΔΑ για παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, αναπόσπαστο μέρος του οποίου αποτελεί η εκτέλεση της δικαστικής απόφασης². Εντούτοις, το παρόν σχόλιο δε θα εκταθεί στην επιτακτική ανάγκη αναθεώρησης του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της Διοίκησης, αλλά θα εντοπιστεί αποκλειστικά σε ένα ειδικότερο ζήτημα που απασχολεί συχνά την πρακτική των διοικητικών δικαστηρίων: αυτό της παραγραφής των αξιώσεων στο στάδιο της συμμόρφωσης της Διοίκησης.

Το 8/2025 Πρακτικό του Τριμελούς Συμβουλίου απορρίπτει ένσταση του Νοσοκομείου για εφαρμογή των περί παραγραφής διατάξεων με το σκεπτικό ότι η υποχρέωση συμμόρφωσης «δεν δύναται να ματαιώνεται» από την εφαρμογή των τελευταίων. Η θέση αυτή υιοθετήθηκε από το Τριμελές Συμβούλιο του ΣτΕ το 2009³, ανταποκρινόμενη σε μια οπωσδήποτε ευσεβή αξίωση για πληρότητα της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις. Τα οικεία όμως πρακτικά δεν διέλαβαν αναλυτικότερη τεκμηρίωση ή ειδικότερες διακρίσεις ως προς την ανωτέρω θέση, παρά τις μείζονες νομικές και δημοσιονομικές προεκτάσεις της. Πράγματι, η τελευταία δύναται, κατ' αποτέλεσμα, να έχει ως συνέπεια την κάμψη των διατάξεων δημόσιας τάξης που ρυθμίζουν την παραγραφή των απαιτήσεων κατά του Δημοσίου και των νηδδ, αλλά (δευτερευόντως) και την άνιση μεταχείριση μεταξύ των διαδίκων που επιλέγουν τη διαδικασία της συμμόρφωσης σε συμβούλιο σε σχέση με εκείνους που επιλέγουν την άσκηση αγωγής αποζημίωσης⁴.

Ως γνωστόν, στη διοικητική αποκατάσταση υπαλλήλου που δικαιώθηκε δικαστικά (π.χ. ακύρωση παράλειψης διορισμού ή προαγωγής ή λήψης επιδόματος/αποδοχών) περιλαμβάνεται και το δικαίωμά του να λάβει τη διαφορά αποδοχών που αντιστοιχούν στον χρόνο της διοικητικής αποκατάστασής του⁵. Η αναγνώριση της υποχρέωσης της Διοίκησης να καταβάλει αναδρομικά αποδοχές εξυπηρετεί, περαιτέρω, την αρχή της οικονομίας της δίκης, εφόσον έτσι αποφεύγεται η άσκηση άσκοπων ένδικων βοηθημάτων ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων⁶. Υφίστανται εντούτοις περιπτώσεις στη δικαιοδοτική πράξη που η επιβαλλόμενη λήψη διαφοράς αποδοχών μπορεί να υπερβαίνει τη δεκαπενταετία ή και την εικοσαετία⁷.

² Βλ. τις πρόσφατες αποφάσεις του ΕΔΔΑ εις βάρος της Χώρας μας της 23ης.10.2025, Δερβίσης κ.ά., Μεγαγιάννης, Φραντζεσκάκη κ.ά., Εθνική Ένωση Πλοιοκτητών Επαγγελματιών Αλιέων «Η ΜΕΣΣΟΓΕΙΟΣ» και Φατούρος.

³ Πρακτικό 9/2009 και εν συνεχεία 1/2021, 1/2022 ΤριμΣυμβΣτΕ.

⁴ Αυτοτελώς το δεύτερο δεν εγείρει πάντως, τουλάχιστον καταρχήν, απαραίτητα συνταγματικά ζητήματα, καθόσον η διαφορετική μεταχείριση αποτελεί συνέπεια προηγούμενης διαδικαστικής και δικονομικής επιλογής του ίδιου του διαδίκου (ΣτΕ Ολ 606/2008, 3472/2011).

⁵ Πρακτικά 6/2023, 12, 13, 15, 18/2022, 17, 20/2020, 5, 9, 10/2019, 21/2018, 3/2016, 13/2015, 100/2010, 3, 38/2008 ΤριμΣυμβΣτΕ.

⁶ Πρακτικά 12, 13, 15/2022, 17, 20/2020, 5, 9, 10/2019, 21/2018 ΤριμΣυμβΣτΕ.

⁷ Βλ. ενδεικτικά Πρακτικά 1858/2025, 2267/2024, 1965/2023 ΤριμΣυμβΔΕΑθ.

Κατά την κρατούσα αντίληψη που ακολουθεί και το 8/2025 Πρακτικό του Τριμελούς Συμβουλίου, η παραγραφή αξιώσεων κατά του Δημοσίου εξετάζεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν ένστασης των διαδίκων μόνο στο πλαίσιο της διαγνωστικής δίκης και διαμορφώνει αναλόγως το διατακτικό της δικαστικής απόφασης προς την οποία η Διοίκηση οφείλει να συμμορφωθεί⁸. Στο πλαίσιο ειδικότερα της ακυρωτικής δίκης το δικαστήριο μπορεί, επιπλέον, είτε αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως διαδίκου να περιορίσει στον χρόνο την αναδρομή του ακυρωτικού αποτελέσματος, διαμορφώνοντας αναλόγως το διατακτικό της απόφασης⁹. Αντιθέτως, τέτοιες ενστάσεις ή ισχυρισμοί δεν υποβάλλονται παραδεκώς ούτε είναι ακουστοί στη διαδικασία που αφορά τη διαπίστωση της συμμόρφωσης προς τη δικαστική απόφαση από την οποία παράγεται δεδικασμένο και, συνεπώς, το διατακτικό της σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να τροποποιηθεί από το συμβούλιο συμμόρφωσης. Εξάλλου, η τυχόν παρέλευση μεγάλο χρονικού διαστήματος από την άσκηση του ενδίκου βοηθήματος μέχρι τη δημοσίευση της δικαστικής απόφασης ή/και η επί μακρόν (πέραν δηλαδή του χρόνου παραγραφής) μη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση δεν δύνανται να ματαιώνουν, μέσω της προβολής εκ μέρους της Διοίκησης παρόμοιων ενστάσεων ή ισχυρισμών στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμόρφωσης, το δικαίωμα του ενδιαφερομένου σε αποτελεσματική δικαστική προστασία που περιλαμβάνει την χωρίς καθυστέρηση συμμόρφωση της Διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση. Συνεπώς, κατά την ισχύουσα αντίληψη, ζητήματα παραγραφής ούτε εξετάζονται ούτε μπορούν να αντιταχθούν κατά του αιτούντος τη συμμόρφωση κατά τη διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου συμμόρφωσης.

Από την άλλη πλευρά, είναι γεγονός ότι η παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων αντιμετωπίζεται με διαφορετικό τρόπο στις περιπτώσεις που αυτές αναγνωρίζονται με τη δικαστική απόφαση ως προς την οποία κινείται διαδικασία διαπίστωσης της μη συμμόρφωσης σε σχέση με τις απαιτήσεις που δεν αναγνωρίζονται ευθέως με τη δικαστική απόφαση, αλλά αποτελούν παρεπόμενο περιεχόμενο της συμμόρφωσης λόγω της αναδρομικής ενέργειας του ακυρωτικού αποτελέσματος.

Στην πρώτη κατηγορία, οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις εισάγουν τον κανόνα ότι χρηματική απαίτηση η οποία βεβαιώνεται με τελεσίδικη απόφαση ή άλλο δημόσιο εκτελεστό έγγραφο (το οποίο εμπίπτει στην έννοια της δικαστικής απόφασης κατά τη νομοθεσία περί συμμόρφωσης) παραγράφεται –ανεξάρτητα από την ειδικότερη φύση της και στο σύνολό της (ως συνολικό κεφάλαιο, η απαίτηση του οποίου έχει αναγνωρισθεί με τη δικαστική απόφαση)– μετά την παρέλευση μεγάλων χρονικών διαστημάτων (πέντε έτη, είκοσι έτη, ανάλογα με την εφαρμοστέα κατά περίπτωση διάταξη)¹⁰. Τα ζητήματα που ανακύπτουν από την ανωτέρω παραγραφή αποτελούν κατ’

⁸ Το ζήτημα της παραγραφής στο στάδιο της συμμόρφωσης αποτέλεσε αντικείμενο ιδιαίτερου προβληματισμού στο πλαίσιο πρόσφατων ζυμώσεων Ομάδας Εργασίας για τη μεταρρύθμιση του νομοθετικού πλαισίου σχετικά με τη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, σκέψεις του οποίου αναπτύσσονται εν προκειμένω. Βλ. τα από 05.02.2026 Πρακτικά Συνεδρίασης της Ομάδας Εργασίας, η οποία συγκροτήθηκε με την 80849/2024/Φ.379/10.01.2025 ΥΑ, όπως τροποποιήθηκε με τη με αριθ. 46962οικ./Φ.379/05.08.2025 ΥΑ.

⁹ Βλ. άρθρο 22 του ν.4274/2014 με το οποίο προστέθηκε στο άρθρο 50 του ΠΔ 18/1989 παρ. 3β. Βλ. συναφώς Ε. Πρεβεδούρου, «Οι συνέπειες του ακυρωτικού ελέγχου», σε: *Ο Δικαστής, ο Νόμος και το Περιβάλλον*, ΤΤ. Κ. Μενουδάκου, 2016, σελ. 307 επ.· *Idem*, *Νομοθετικές πρωτοβουλίες και νομολογιακές εξελίξεις στον περιορισμό των αναδρομικών αποτελεσμάτων ακυρωτικής δικαστικής απόφασης*, ΘΠΔΔ 2014, σελ. 570 επ.· Α. Σακελλαροπούλου, *Βήματα εξέλιξης του ακυρωτικού ελέγχου*, ΕφημΔΔ 2017, σελ. 149 (152 επ.)· Η. Κουβαρά, *Ν. 4274/2014 – Οι νέες διατάξεις για την ακυρωτική δίκη: Η θετικοποίηση σε δικονομικό επίπεδο της αρχής της ασφάλειας δικαίου*, ΘΠΔΔ 2014, σελ. 718 επ.

¹⁰ Άρθρο 140 παρ. 6 του ν. 4270/2014, άρθρο 48 παρ. 6 του νδ 496/1974, άρθρο 268 Αστικού Κώδικα.

αρχήν αντικείμενο της δίκης στην οποία μπορεί να εγερθούν και να εξεταστούν (π.χ. όταν επιχειρείται εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου για αναγνωρισμένη απαίτηση που έχει παραγραφεί στη σχετική δίκη περί την εκτέλεση)¹¹. Οι τυχόν κίνδυνοι για τα συμφέροντα του οφειλέτη (Δημοσίου κ.λπ.) μπορεί και πρέπει να αντιμετωπίζονται με τα μέσα προσωρινής προστασίας που παρέχει το οικείο δικονομικό πλαίσιο σε σχέση με την εκτέλεση της δικαστικής απόφασης¹² και κατ' επέκταση σε σχέση με τη δυνατότητα (αν τα ανωτέρω μέσα προσωρινής προστασίας ευδοκιμήσουν) η εν λόγω απόφαση να αποτελέσει αντικείμενο της διαδικασίας συμμόρφωσης. Στις εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις που ανακύπτει κατά τη διαδικασία συμμόρφωσης ζήτημα παραγραφής της αναγνωρισμένης με τη δικαστική απόφαση χρηματικής απαίτησης κατά τις οικείες διατάξεις¹³, ήτοι σε περίπτωση κίνησης της διαδικασίας συμμόρφωσης μετά την παρέλευση των μεγάλων χρονικών διαστημάτων παραγραφής που προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις, το συμβούλιο συμμόρφωσης πρέπει να λαμβάνει υπόψη το ζήτημα της παραγραφής ως περίσταση που μπορεί, στη συγκεκριμένη περίπτωση, να καθιστά δικαιολογημένη τη μη συμμόρφωση, ιδίως μάλιστα όταν ο δικαιούχος της απαίτησης προσφεύγει στη διαδικασία συμμόρφωσης χωρίς να έχει προηγουμένως επιχειρήσει εκτέλεση σε βάρος του Δημοσίου κ.λπ. (ώστε να υπάρχει στάδιο εξέτασης της εν λόγω παραγραφής σε δίκη περί την εκτέλεση που επισπεύδεται σε βάρος του υπόχρεου φορέα).

Στη δεύτερη κατηγορία, η οποία αφορά ιδίως οφειλόμενες αναδρομικώς αποδοχές σε περίπτωση ακύρωσης πράξης που αφορά διορισμό υπαλλήλου, δεν παρίσταται αναντίλεκτο ότι τα σχετικά ζητήματα δύνανται να αντιμετωπίζονται πρωτογενώς από τα συμβούλια συμμόρφωσης, δεδομένου ότι ανάγονται στην αρμοδιότητα των οικείων διοικητικών αρχών, οι οποίες και οφείλουν να τα ρυθμίζουν αμελλητί, εφόσον ανακύπτουν, με αυτοτελείς πράξεις, εκδιδόμενες μετά την ακυρωτική απόφαση και σε συμμόρφωση με αυτήν. Αν κατά τη διαδικασία συμμόρφωσης που κινεί ο ενδιαφερόμενος δεν προκύπτει η έκδοση τέτοιων πράξεων (ρυθμιστικών των οφειλομένων παροχών), τα συμβούλια συμμόρφωσης θα μπορούσαν να αρκούνται στη διαπίστωση ότι ο υπόχρεος φορέας οφείλει να συμμορφωθεί προς την ακυρωτική απόφαση για το σύνολο των αναδρομικώς οφειλομένων (κατά το ακυρωτικό αποτέλεσμα) παροχών, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να εξετάσουν θέματα παραγραφής. Αν, αντίθετα, κατά τη διαδικασία συμμόρφωσης προκύπτει ότι έχει εκδοθεί πράξη του υπόχρεου φορέα ρυθμίζουσα το ζήτημα των αναδρομικώς οφειλομένων παροχών με βάση και τις τυχόν παραγραφές που επικαλείται ο φορέας, το οικείο συμβούλιο θα μπορούσε να κρίνει αν η εν λόγω πράξη συνιστά συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση βάσει του απορρέοντος από αυτήν δεδικασμένου. Εφόσον δε το ζήτημα των αναδρομικών παροχών δεν καλύπτεται από το δεδικασμένο της ακυρωτικής απόφασης (ως μη κρίνουσας ειδικώς επί των εν λόγω παροχών), η κρίση επί της νομιμότητας της σχετικής πράξης του υπόχρεου φορέα θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι εκφεύγει της αρμοδιότητας του συμβουλίου συμμόρφωσης και η καταβολή των αναδρομικών παροχών θα πρέπει να κριθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, εφόσον υπάρχει προσφυγή του ενδιαφερομένου¹⁴.

¹¹ Βλ. την άποψη που αποτυπώθηκε στο ως άνω πρακτικό από τον Πρόεδρο Ι. Παπαγιάννη και δύο μέλη της Ομάδας.

¹² Βλ. ιδίως άρθρα 80 παρ. 3, 206 επ. ΚΔΔ, 565 παρ. 2, 913 ΚΠολΔ.

¹³ Βλ. άρθρα 140 παρ. 6 του ν. 4270/2014, 48 παρ. 6 του νδ 496/1974 και 268 ΑΚ.

¹⁴ Βλ. την προαναφερθείσα άποψη που αποτυπώθηκε στο ως άνω πρακτικό.

Οι ανωτέρω διακρίσεις αναδεικνύουν τη συνθετότητα των αναφερόμενων ζητημάτων καθόσον η συστηματική συνοχή της έννομης τάξης επιβάλλει την πρακτική εναρμόνιση της αναμφίβολα ύψιστης συνταγματικής επιταγής η Διοίκηση να συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις με άλλους κανόνες, επίσης θεμελιώδεις για κάθε έννομη τάξη, όπως αυτοί της παραγράφου. Κατά το ΑΕΔ, τα άρθρα 4 παρ. 1, 20 παρ. 1, 26 παρ. 1, 94 παρ. 1 και 95 του Συντάγματος δεν αποκλείουν τη θέσπιση νομοθετικών ρυθμίσεων που καταλαμβάνουν εκκρεμείς δίκες και επηρεάζουν την έκβασή τους, ακόμα και αν συνεπάγονται την άρση ή τον περιορισμό της συνταγματικής υποχρέωσης της Διοίκησης για συμμόρφωσή της προς ήδη εκδοθείσες ακυρωτικές αποφάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι ρυθμίσεις αυτές: α) είναι γενικής εφαρμογής, β) υπαγορεύονται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, γ) δεν προσβάλλουν τον πυρήνα και την ουσία του δικαιώματος της δικαστικής προστασίας και δ) σέβονται την αρχή της αναλογικότητας¹⁵. Αλλά και σε προληπτικό επίπεδο, ο *in abstracto* περιορισμός της υποχρέωσης συμμόρφωσης έχει κριθεί συνταγματικός σε συγκεκριμένες, εξαιρετικές περιπτώσεις που συντρέχει σοβαρός λόγος δημοσίου συμφέροντος¹⁶. Η θέσπιση κάποιας απώτατης παραγράφου των αξιώσεων που αποτελούν παρεπόμενο περιεχόμενο της συμμόρφωσης λόγω της αναδρομικής ενέργειας του ακυρωτικού αποτελέσματος και οι οποίες δεν υπόκεινται απαραίτητα στην πενταετή ή εικοσαετή παραγραφή, κατά τα οριζόμενα από τις οικείες διατάξεις για τις αξιώσεις που έχουν βεβαιωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση¹⁷, δεν θα απειλούσε το κανονιστικό περιεχόμενο του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος, το οποίο υπονομεύεται από πλήθος άλλων προσεγγίσεων που όμως εκφεύγουν του παρόντος σχολίου. □

¹⁵ ΑΕΔ 14/2013.

¹⁶ Βλ. χαρακτηριστικά ΣτΕ 2151/2014, η οποία έκρινε ότι συνιστά συνταγματικό περιορισμό του ακυρωτικού αποτελέσματος η πρόβλεψη ότι για την προαγωγή για την πλήρωση των κορυφαίων ηγετικών θέσεων του Λιμενικού Σώματος (ΛΣ) κρίνονταν οι κατά το χρόνο της επιλογής κατέχοντες τους απαιτούμενους βαθμούς, οι οποίοι τελούσαν πράγματι εν ενεργεία και αντίθετα αποκλείονταν από την κρίση προς προαγωγή όσοι είχαν ήδη αποστρατευθεί ή μη προαχθεί στους βαθμούς αυτούς, οι οποίοι στο πλαίσιο της διοικητικής τους αποκατάστασης, συνεπεία δικαστικής απόφασης με την οποία είχε ακυρωθεί προγενέστερη δυσμενής για αυτούς κρίση, λογίζονταν εν ενεργεία, κατά τον χρόνο της επίδικης κρίσης, για την πλήρωση των οργανικών θέσεων προαγόμενοι αναδρομικά στους βαθμούς αυτούς και σε χρόνο μεταγενέστερο της επιλογής. Η συνταγματικότητα της εν λόγω ρύθμισης ορθώς είχε θεμελιωθεί στο ότι: α) παρίστατο όλως ειδική καθόσον αφορούσε μόνον τις κορυφαίες ηγετικές θέσεις του ΛΣ, β) αποσκοπούσε σε υπέρτερο δημόσιο σκοπό, ήτοι στην στελέχωση της ηγεσίας του σώματος με πραγματικά αξιόμαχους αξιωματικούς και γ) οι αξιωματικοί του ΛΣ, των οποίων περικοπτόταν το ωφέλιμο αποτέλεσμα της ακύρωσης, δύναντο να αξιώσουν την καταβολή αποζημίωσης και χρηματικής ικανοποίησης για τη ζημία και την ηθική βλάβη που υπέστησαν από την ακυρωθείσα παράνομη διοικητική πράξη, εξαιτίας της οποίας απώλεσαν την ευκαιρία να κριθούν προς προαγωγή στους πιο πάνω βαθμούς, εφόσον συνέτρεχαν και οι λοιπές προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της ευθύνης του Δημοσίου, σύμφωνα με το άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ. Βλ. επίσης ΣτΕ 2367-8/2014(7μ). Στο παρελθόν είχε επίσης κριθεί (ΣτΕ 5017/1997, 7μ) συνταγματική διάταξη η οποία διέκρινε για την καταβολή συγκεκριμένης παροχής στους μερισματούχους του Μετοχικού Ταμείου Στρατού, μεταξύ αυτών που αποκαθίσταντο και επανέρχονταν πράγματι στην ενέργεια, από τους αποκαθισταμένους (αναδρομικώς) λόγω ακυρωτικού δεδικασμένου, χωρίς όμως να αναλαμβάνουν εκ νέου τα καθήκοντά τους.

¹⁷ Άρθρο 140 παρ. 6 του ν. 4270/2014, άρθρο 48 παρ. 6 του νδ 496/1974, άρθρο 268 Αστικού Κώδικα.